

Dato: 07.01.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 18/31087 J.post ID: 18/266290
Saksbehandler: Nina Kolbjørnsen
Saksansvarlig: Grete Syrdal

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	14.01.2019	002/19
Eldrerådet	15.01.2019	002/19
Hovedutvalg for barn og unge	22.01.2019	004/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	23.01.2019	003/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	24.01.2019	004/19
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	14.01.2019	002/19
Formannskapet	29.01.2019	023/19
Kommunestyret	06.02.2019	019/19
Kommunestyret	06.03.2019	028/19

Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2019-2022

Kommunestyret-06.03.2019- 028/19

Vedtak:

1. Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger med følgende tillegg:
  - Rådmannen bes fremme en tilleggssak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.
  - Kommunen bør trekke inn frivillige organisasjoner med særlig kompetanse på LHBT-området der det er hensiktsmessig, eksempelvis i seksualundervisningen.
  - Behovet for kunnskap om kjønnsinkongruens tydeliggjøres i handlingsplanen.
  - Bærum kommune gir sin synlige tilslutning til Pride-feiringen i uke 25.
  - Som et prinsipp skal det legges til grunn at foreldre skal få den samme informasjonen som barna.
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret.

Kommunestyret-06.02.2019- 019/19

Vedtak:

Saken utsettes. I henhold til reglement for folkevalgte organers virksomhet § 3-3 bør ikke nye saker åpnes for behandling etter klokken 22.

Formannskapet-29.01.2019- 023/19

Innstilling:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger med følgende tillegg:
Nytt punkt nr. 3: Rådmannen bes fremme en tilleggs sak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-24.01.2019- 004/19

Innstilling:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

Hovedutvalg for bistand og omsorg-23.01.2019- 003/19

Innstilling:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

Hovedutvalg for barn og unge-22.01.2019- 004/19

Innstilling:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger med følgende tillegg:
Nytt punkt nr. 3: Rådmannen bes fremme ny sak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

Eldrerådet-15.01.2019- 002/19

Vedtak:

1. Eldrerådet er positive til at saken er satt på kartet. Det er viktig å øke kompetansen blant innbyggere og ansatte i kommunen.
2. Eldrerådet tar saken til orientering.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne-14.01.2019- 002/19

Vedtak:

1. Kompetanseprogrammet bør også omfatte kunnskap i hvordan kommunens ansatt møter personer innen målgruppen (LHBTI).
2. Forøvrig tas rådmannens forslag til orientering.

Ungdomsrådet-14.01.2019- 002/19

Rådets anbefaling:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret
3. Det bør gis en form for seksualundervisning tidligere enn i dag. (Dette gjøres flere steder allerede men er ofte avhengig av den enkelte pedagog.)
4. Handlingsplanen bør også ligge til grunn for religionsundervisningen.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

SAKEN I KORTE TREKK

I kommunestyremøtet 30.5.2018 i [Sak 69/18](#) og i møte i [Utvalg for bistand og omsorg](#) under eventuelt 16.5.2018 ble det vedtatt at:

«Rådmannen bes utarbeide handlingsplan mot diskriminering av LHBT ++ (lesbiske, homofile, bifile, transseksuelle ++) personer med sikte på en bevisst inkludering og synliggjøring av mangfoldet i kommunen. Planen bør sammenstilles på tvers av alle sektorene der det er naturlig, og bør vise de tiltak og det arbeidet som gjøres i kommunen. Målet er å øke respekten for kjønns- og seksualitetsmangfoldet samt skape større trygghet for seksuelle minoriteter og øke kompetansen hos kommunens ansatte om kjønnsuttrykk og seksuell orientering».

Rådmannen legger frem forslag til handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2019-2022.

Målet med handlingsplanen er å øke respekten for kjønns- og seksualitetsmangfoldet i Bærum samt skape større trygghet for seksuelle minoriteter og øke kompetansen hos kommunens ansatte om kjønnsuttrykk og seksuell orientering.

Vi skal:

1. Øke kommunens kunnskap om forhold som påvirker levekårene til lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og skeive i Bærum
2. Øke kompetansen blant innbyggere og ansatte i kommunen om kjønnsuttrykk og seksuell orientering

Personer med ulik seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk utgjør en sammensatt

gruppe som har behov for kommunale tjenester på lik linje som resten av befolkningen. Det kan imidlertid være grunn til å tro at personer i målgruppen til planen vegrer seg for å ta kontakt med enkelte offentlige tjenester i frykt for å bli møtt med fordommer og uvitenhet. Særlig gjelder dette personer med ulik kjønnsidentitetstematikk der det som foreligger av forskning viser at det er mangelfulle kunnskaper i skolen og blant helsepersonell.

I planen vil det enkelte steder bli brukt forkortelsen LHBTI når målgruppen omtales. LHBTI står for lesbisk, homofil, bifil, transeperson og interkjønn. Denne forkortelsen brukes ofte i internasjonale sammenhenger og også i regjeringens handlingsplan Trygghet, mangfold, åpenhet som ble lagt frem 21. juni 2016.

Planen for kjønns- og seksualitetsmangfold er en sektorovergripende plan som i ulik grad berører alle deler av kommunens virksomhet. Tiltakene i handlingsplanen er basert på kommunens ansvar som tjenesteyter og som arbeidsgiver, og kommunen som samarbeidspartner med aktuelle lag og foreninger og det sivile samfunn.

Kommunen har allerede en rekke planer som omhandler forhold som også angår LBHTI personer og implementeringen av planen for kjønns- og seksualitetsmangfold vil i den grad det lar seg gjøre bli gjort sammen med implementering av relevante allerede vedtatte planer. Dette vil bli gjort for å sikre helhet i kommunens arbeid.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Planen er utarbeidet av en intern tverrsektoriell arbeidsgruppe ledet av folkehelsekoordinator. Innspill til planen har blitt gitt fra organisasjonen FRI Oslo og Akershus og Skeiv ungdom Oslo og Akershus.

Tilbakemeldinger fra tjenester som har vært involvert i arbeidet med denne planen tilsier at det både er behov og interesse for å øke kompetanse innenfor dette tema.

Konsekvenser av beslutningene

Hovedansvar for oppfølging av handlingsplanen legges til folkehelsekoordinator i nært samarbeid med SLT- koordinator. Tiltakene iverksettes i hver enkelt tjeneste. Det nedsettes en tverrfaglig ressursgruppe med representanter for oppvekst- barnehage, oppvekst- skole, helse- og sosiale tjenester, pleie- og omsorgstjenester, plan, miljø og kultur samt relevante representanter fra organisasjon og utvikling. Det legges frem en midtveisevaluering i 2020 og en sluttevaluering i 2022.

Det legges opp til at kompetansehevingen vil foregå innenfor eksisterende økonomiske rammer i de ulike kommunalsjefsområdene. Det vil også bli søkt om eksterne midler, gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner, til å utvikle og gjennomføre kompetanseheving.

Vedlegg:

Forslag til handlingsplan 2019-2022 for kjønns- og seksualitetsmangfold

4276782

Behandlingen i møtet 06.03.2019 Kommunestyret

Forslag fremmet av Harald Sævareid, SV

1. Seksualundervisning er et fellesansvar og bør være tidlig i skoleløpet og på samme årstrinn

for alle skolene.

2. Handlingsplanen bør trekkes inn i etikkdelen av KRLE-faget

Forslag fremmet av Signe Bakke Sølberg Johannessen, MDG

1. Kommunen bør trekke inn frivillige organisasjoner med særlig kompetanse på LHBT-området der det er hensiktsmessig, eksempelvis i seksualundervisningen.
2. Behovet for kunnskap om kjønnsinkongruens tydeliggjøres i handlingsplanen.
3. Bærum kommune gir sin synlige tilslutning til Pride-feiringen i uke 25, blant annet ved å flagge med regnbueflagget ved Rådhuset.
4. Som et prinsipp skal det legges til grunn at foreldre skal få den samme informasjonen som barna.

Votering:

Harald Sævareids forslag punkt 1 fikk 13 stemmer (10Ap, 2SV, R) og falt.

Harald Sævareids forslag punkt 2 fikk 3 stemmer (2SV, R) og falt.

Signe Bakke Johannessens forslag punkt 1, 2 og 4 ble enstemmig vedtatt.

Signe Bakke Johannessens forslag punkt 3 første ledd ble enstemmig vedtatt. *Andre ledd ble oversendt politisk sekretariat for vurdering.*

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret-06.03.2019- 028/19:

Vedtak:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger med følgende tillegg:
  - Rådmannen bes fremme en tilleggssak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.
  - Kommunen bør trekke inn frivillige organisasjoner med særlig kompetanse på LHBT-området der det er hensiktsmessig, eksempelvis i seksualundervisningen.
  - Behovet for kunnskap om kjønnsinkongruens tydeliggjøres i handlingsplanen.
  - Bærum kommune gir sin synlige tilslutning til Pride-feiringen i uke 25.
  - Som et prinsipp skal det legges til grunn at foreldre skal få den samme informasjonen som barna.
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret.

Behandlingen i møtet 06.02.2019 Kommunestyret

Forslag fremmet av Ole Kristian Udnes, H

Saken utsettes. I henhold til reglement for folkevalgte organers virksomhet § 3-3 bør ikke nye saker åpnes for behandling etter klokken 22.

Votering:

Varaordførerens utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret-06.02.2019- 019/19:**Vedtak:**

Saken utsettes. I henhold til reglement for folkevalgte organers virksomhet § 3-3 bør ikke nye saker åpnes for behandling etter klokken 22.

Behandlingen i møtet 29.01.2019 Formannskapet**Forslag fremmet av Harald Sævareid, SV**

Ungdomsrådets forslag 3 og 4 fremmes.

I innstillingen fra hovedutvalg barn og unge, punkt 1, under tillegget nytt punkt 3, endres i først setning *ny sak* til *en tilleggssak*.

Votering:

Innstillingen fra hovedutvalg barn og unge med ovennevnte endring ble enstemmig vedtatt.

Ungdomsrådets punkt 3 og 4 fremmet av Harald Sævareid følger saken til kommunestyret uten votering.

Formannskapet-29.01.2019- 023/19:**Innstilling:**

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger med følgende tillegg:
Nytt punkt nr. 3: Rådmannen bes fremme en tilleggssak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret.

Behandlingen i møtet 24.01.2019 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur**Forslag fremmet av Signe Bakke Sølberg Johannessen, MDG**

nytt punkt til vedtak;

3. Bærum kommune gir sin synlige tilslutning til Pride-feiringen i uke 25, blant annet ved å flagge med regnueflagget ved Rådhuset, skoler og andre aktuelle kommunale institusjoner.

Forslag fremmet av Signe Bakke Sølberg Johannessen, MDG

4. Behovet for kunnskap om kjønnsinkongruens tydeliggjøres i handlingsplanen.

Forslag fremmet av Signe Bakke Sølberg Johannessen, MDG

Nytt punkt:

5. Fram til læreplanen er tilstrekkelig oppdatert, skal kommunen koble på frivillige organisasjoner til å belyse LHBT-tematikken i skolen, herunder i seksualundervisningen.

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Signe Bakke Sjøberg Johannessens forslag følger saker uten votering.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-24.01.2019- 004/19:**Innstilling:**

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

Behandlingen i møtet 23.01.2019 Hovedutvalg for bistand og omsorg**Votering:**

Enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for bistand og omsorg-23.01.2019- 003/19:**Innstilling:**

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

Behandlingen i møtet 22.01.2019 Hovedutvalg for barn og unge**Forslag fremmet av Haakon Kvenna Veum, H**

Nytt punkt nr. 3: Rådmannen bes fremme ny sak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.

Forslag fremmet av Harald Sævareid, SV

Forslag 3 og 4 fra Ungdomsrådet:

- Det bør gis en form for seksualundervisning tidligere enn i dag. (Dette gjøres flere steder allerede, men er ofte avhengig av den enkelte pedagog.)
- Handlingsplanen bør også ligge til grunn for religionsundervisningen.

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Veums forslag ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Sævareid *følger saken uten votering.*

Hovedutvalg for barn og unge-22.01.2019- 004/19:**Innstilling:**

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger med følgende tillegg:
Nytt punkt nr. 3: Rådmannen bes fremme ny sak der levekårene til LHBT+ personer i Bærum kartlegges. Det bes om data for Bærum lokalt tilsvarende data fremlagt i BAUN-møtet 22.1.2019 i sak 004/19 nasjonale data, og i henhold til sak i kommunestyret 30.5.2018 i sak 69/18.

2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret

Behandlingen i møtet 15.01.2019 Eldrerådet

Forslag fremmet av ,

Fellesforslag fra alle fremmet Ragna Berget Jørgensen (BFF) fremmet følgende forslag:

Eldrerådet er positive til at saken er tatt opp. Det er viktig å øke kompetansen blant innbyggere og ansatte i kommunen.

Votering:

Fellesforslaget ble enstemmig tatt.

Rådmannens forslag ble enstemmig tatt til orientering.

Eldrerådet-15.01.2019- 002/19:

Vedtak:

1. Eldrerådet er positive til at saken er satt på kartet. Det er viktig å øke kompetansen blant innbyggere og ansatte i kommunen.
2. Eldrerådet tar saken til orientering.

Behandlingen i møtet 14.01.2019 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Forslag fremmet av ,

Fellesforslag fra alle fremmet av Magnar Danielsen:

Kompetanseprogrammet bør også omfatte kunnskap i hvordan kommunens ansatte møter personer innen målgruppen (LHBTI).

Votering:

Rådmannens forslag tas til orientering.

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne-14.01.2019- 002/19:

Vedtak:

1. Kompetanseprogrammet bør også omfatte kunnskap i hvordan kommunens ansatt møter personer innen målgruppen (LHBTI).
2. Forøvrig tas rådmannens forslag til orientering.

Behandlingen i møtet 14.01.2019 Ungdomsrådet

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt, med følgende innspill:

- Det bør gis en form for seksualundervisning tidligere enn i dag. (Dette gjøres flere steder allerede men er ofte avhengig av den enkelte pedagog.)
- Handlingsplanen bør også ligge til grunn for religionsundervisningen.

Ungdomsrådet-14.01.2019- 002/19:

Rådets anbefaling:

1. Handlingsplan for kjønn- og seksualitetsmangfold vedtas slik den foreligger
2. Planen og tiltakene evalueres, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, i 2020 og 2022 og evalueringsrapportene legges frem for kommunestyret
3. Det bør gis en form for seksualundervisning tidligere enn i dag. (Dette gjøres flere steder allerede men er ofte avhengig av den enkelte pedagog.)
4. Handlingsplanen bør også ligge til grunn for religionsundervisningen.